

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Створаришене "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS,

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописи не звертає ся, хіба що дописувачеві в разі визначення, що бажав звороту своєї рукописи на случай її непомишеної та зазначити поштовою марку на її пересилку.

ЦІЛЬ ПРИЗДУ НАЗАРУКА ДО КАНАДИ.

Як ми писали вже в "Укр. Роб. Вістях" з 6. вересня, до Канади прибув представник віденського "правительства" Петрушевича др. О. Назарук. Про його виїзд до Канади не згадувалося ні в "патріотичній" газеті, нічого про це не згадував і орган Петрушевича "Укр. Прапор".

Коли же Назарук був в Вінніпегу, тоді позиває ся в "Укр. Прапорі" коротенька вістка, що "Др. Осип Назарук, Уповажаний Галицького Уряду для справ преси і пропаганди виїхав 18 с. м. (серпня) як надзвичайний відпоручник Галицького Правительства до Канади і Зєдинених Держав Північної Америки".

Назарук, як доносить "Укр. Прапор", виїхав з Відня 18. серпня, а звістка про його виїзд появилася в тім самім "Укр. Прапорі" з 26. серпня. Яка цілком виїзду до Канади Назарука, "Укр. Прапор" і словом не згадує.

Українські "патріотичні" газети у Вінніпегу, всі, як на замовлене, помістили з приводу приїзду Назарука до Канади коротку вістку, що мовляв би то Назарук приїхав до Канади, "щобі познакомоти канадійських Українців з положенем в Ріднім Краю".

Для якого буде дивним, а особливо для читачів "патріотичних" газет, які все кричать, що "правительство" Петрушевича знаходиться в критичнім фінансовім положенні — що Петрушевич не діяльність не в тяжке фінансове положення, вислав своїх "відпоручників" поза океан "знакомоти канадійських Українців з положенем в Ріднім Краю".

Приїздили сюди вже різні інформатори, Петрушевич і телер має своїх відпоручників і в Зєднених Державах (Мишуга і Цегельський) і в Канаді, цілі шпальти американської "Свободи" заповнені довгими "інформаційними" і аж до нудоти одноманітними статтями ріжних бунтарів "міністрів" і "політиків", як бачимо, сих "інформацій" не вистарчає.

Певна річ, що в дім "познакомоти канадійських Українців з положенем в Ріднім Краю" приїхав др. Назарук до Канади. Як ми вже писали попередню і як писав наш кореспондент з Відня, "правительство" Петрушевича зіало вже тих 100 тисяч доларів, які здохли в Україні в Зєднених Державах. Про це вже пише в "Свободі" і представник Петрушевича в Зєдн. Державах Мишуга. Ті гроші, що наспівали з Америки, сейчас же і зїдали ся. Адже сі Петрушевичові птвички в Відні, Парижі і навіть Вашингтоні не сїють і не орють, і не отьч небесний кормить їх. Хто-ж тоді їх мусить кормити? "Рідний Край" не дасть, бо і сам не має, нафта в руках Французів, лишається по слїдній наїдя на шєдрість американських Українців.

Мишуга, за помічю попів, зїбрав в Зєднених Державах понад 100 тисяч доларів, але більше як третина з сїх грошей лишилось в Америці. По Браїлії іздїти з великою парадною Петро Карманський і також "знакомити тамошних Українців з положенем в Ріднім Краю". Лишили ся ще "не познакомоти" тільки канадійські Українці. Взяв ся був за сїю справу минушого року шифрартовий агент Боєр зі своїми підручними, але істїла справа провалилась. "Невдячні" канадійські Українці оступились глухими на всі заклики Боєра і піддержували його "патріотичні" газети і так перебувають в повнім "непознакомотеню" до сего часу.

Петрушевич, за помічю свого відпоручника в Канаді, побачив, що для "познакомоти" канадійських Українців і спростованя попередньої невадї, треба вирядити до Канади найменше скомпромітованого і як дехто каже "представника лівого крила" Петрушевичового "правительства", др. Назарука.

Вирядити Назарука до Канади зїбралась у Віднюна "прашальна вечеря" петрушевичівська братів, яка благословляла Назарука в даску дорогу з рожевими надїями, про щєпише один з "міністрів" в "Свободі".

І Назарук вже в Канаді. Осє вже близько два тижні сидить у Вінніпегу і не знакомить вінніпегських Українців з положенем в Ріднім Краю". Мовчить і "патріотична" преса, за відомком рабської чоболитні "вельмишановного" в "Кан. Українцєв", який зловив до стїп Назарука клантї тих канадійських прерій, які не змістяться у стїп Шєптіцького. Але се не має нічого спільного з тою цілюю, з якою приїхав Назарук до Канади.

А ція його приїзду єсна для всіх, як божий день: долари, приманчї канадійські долари, курс яких стоїть на рівні з американськими. Треба тільки знати, як того долара виморгати з кишені українського фермера і робітника. Треба виготовити плани, залучити всі сили і вадити спільним фронтом. А Назарук, як той Жид каже, був вже під кїнь і на кїнь. Він зїздив шїрокі простори України і знає українську поговірку, що "Треба знати, як моргати, щоб карбованця дістати". Ото-ж локшню вироблюєть ся плян морганя і невдовзі ми почуємо дещо "про подожєне в Ріднім Краю".

Говоримо ми се не на згогад, але після слів самого др. Назарука.

Дня 5. вересня відїдав др. Назарук редакцію "Укр. Роб. Вістей", ція його приходу була, щоби "Укр. Роб. Вісти" і наша організація не ставали в опозиції до зїбраня фондів в Канаді для "правительства" Петрушевича. Можна критикувати "правительство" Петрушевича, можна не годити ся з його політикою, але не перешкаждати отверто в зїбраню фондів. Се і буда головна ціля відїданя Назаруком редакції "Укр. Роб. Вістей".

Назарукови було поставлено кілька запитів і найголовніші з них салдуєчї:

- На кого орієнтуєть ся Петрушевич у своїй політиці?
— Наша орієнтація мусить бути туди, де більшість нашого народу, але ми знаємо, що без помочи антанти ми Галичїни не вирвємо з рук Польщі.
— Як буде виглядати самостійність Галичїни, єси-б антанта і згодилась на таку самостійність, тобто до чїєї колєсїнї та "самостійність" буде причїплєна?
— Відїбраючи Галичїну від Польщі, антанта сформує в Галичїні свою комісію, яка єсичє галицький парламент?
— Яка земельна програма "правительства" Петрушевича?

— Земельної програми нема ніякої; та і щодо земельна програма: коли нема ще землі. Як буде земля, тоді будемо гозорити і над програмою.

— На що розходять ся ті гроші, які зїбрались в Зєднених Державах і які ви думаєте зїбрати в Канаді?
— На утриманє уряду Петрушевича і всіх його місїй по ріжних столицях Європи і на роботу зязану з тїми місїями.

— Чи правда тому, що уряд Петрушевича складаєть ся з Петрушевичових фамїліянтів?

— Шо-ж зробимо? У нас так брак відповідних людїй, що мусимо з сїм числитись. Фінансами уряду завідує братиєч Петрушевича, Лев Петрушевич, чесна людина; воєнними справами завідує сестриєч Петрушевича, Сєлезїнка, проти якого є велике незадоволенє в петрушевичівських кругах; головою місїй в Парижі є син Петрушевича, бо він знає французьку мову; в Лондоні є далекий родич Петрушевича, Іван Петрушевич, який там має свій приватний бізнес, йому і поручено представництво.

— Чи правда тому, що на зборах віденської ради ви виступали з критикою Петрушевича за те, що цілу третину бюджету зїдає його рідня.

— Я не казав, що цілу третину, але я виступав з критикою за необережність в розходах державних сум.

— Чи правда тому, що коли вас запитано на засїданю ради в справі розходів на пресу і пропаганду при уряді Петрушевича, якої ви є годуючо, ви сказали, що тих прес і пропаганд є аж п'ять і кожда з'них робить на свою руку, тому ви не можете за них відповідати?

— Так. Я критикував ненормальний стан преси і пропаганди при уряді, так як я завісїди виступав проти всіх несправильностей і ненормальностей. Зрештою я перечеитав корєспондєнції Піддубного з Відня у вашїй газеті, яка загально відбїває в правильнім світлі те, що говорилось на засїданю Національної Ради у Відню. Лише шо до грошей, отриманих з Америки, я не можу нічого докладного сказати, так як рахувків ще не зроблено.

— Як ви думаєте зїбрати фонди в Канаді: чи як позичку, чи як добровільні жертви?

— Сєго я ще не можу сказати, так як мусу перше всего ознакомотись з тугешнім положенєм, як також я післяв телеграму до др. Мишуги в Зєдн. Державах, котрий має приїхати до Вінніпегу і тоді ми спільно порадїмось, що маємо робити, бо він більше ознакомотєний з таких справах.

Ось бїльше менше головніші питання, поставлені др. Назарукови і його на них відповїди. До сїх питань і відповїдї ми ще вернемо ся пізнішє, а тепер тільки зазначимо, що головна ціля приїзду др. Назарука до Канади є зїбранє фондів, а не "познакомотєнє канадійських Українців з положенем в Ріднім Краю", як се нас поінформували українські "патріотичні" газети в Вінніпегу. Єси-ж до сїх пори ще нічого не почало, то тому, ще плануєть ся, в який би то спосіб лїпше підїйти до українського фермера і робітника за зелєними. І такого спільного плану для наших дипломатів конче потрібно, бо без нього може зайти не одно непорєдне непорєзумїє, як ось, воно вже зайшло в заявах відносно цілий, на які зуживаєть ся зїбранї в Америці фонди. Др. Назарук заявив, що сї фонди ідуть на утриманє "правительства" Петрушевича і його місїй, а др. Мишуга заявляє в "Свободі", що сї фонди ідуть майже виключно на акцію в Галичїні.

Який то плян, та на яку суму виготовлять сїм разом петрушевичівські дипломати з тугешнім українським долларовим експертам, невдовзі почуємо. Який би він хитрий і заманчивий не був, то на нього не дадуть себе зловити сїдмї робітники і фермери, котрі розуміють, що навіть євентуальна заміна польської панської влади українською панською владою, не принесе полєкшї галицькому сєлянїнню і робітничовї, так як не принєсте її для польських працюючих мас заміна австрїйської влади своєю польською владою. Тільки шляхом боротьби проти воєної буржуазної влади, при помочи встановленя влади працюючих, зможуть українські і польські сєляни і робітники спільно освободитись з під лежального польсько-шляхоцького ярма. Все-ж ми пропонуємо, щоб петрушевичівські представники не забули включити як першї точки свого плану: а) відбране від місцевих патріотів (від "Українського Голосу") "повоєнного фонду"; б) відбране від місцевих католицьких патріотів (від "Канадійського Українця") "фонду сироти Івасї" і "повоєнного фонду". Булоб пожеданїм, щоб в плянї визначити певний означений процент на розходи кампанї за фондами колекторів і т. д., щоб люди з гори знали, кїдьку з зїбраних грошей ідуть ся туд, а кїзьку відстанєть ся Петрушевичовому "правительству". В Зєдн. Державах шїло на розходи бїльше чим третя часть всіх зїбраних грошей; на основі того "досвідлу" можьаб з гори означити третину, чи, до лрвину грошей, які будуть зїбранї в Канаді, на тугешні розходи. А то вєвєсно, що без такого "ясного плану" годї буде дістати грошей навіть від найбільш легковірних людїй, бо вони ажє добре навчєні всякими "патріотичними колектами".

Волинець.

ЧИМ ГОРЩИК НАКІПІТЬ, ТИМ І СМЕРДІТИ БУДЕ.

Такого демократичного крутарства, яке є тепер на землі Вашингтона, такого насильства над самими елементарними правами людини, признаними навіть конституцією того краю, не знає ні одна держава на світі. Бо в інших капіталістичних краях єсли і робить ся щось подібного, то бодай там не прикриваєть ся тих зловидєч високими демократичними фразами. Лишеванє Нєгрів, нічні напади на помещиканя радикальних робітничих провідників, насильє висилєня їх з одного стейту до другого, які практикують ся безкарно під проводом демократичних законів краю, відїшли в Зєдн. Державах на другє місце після вїбуху гірничого і залїзнодорожного страйку.

Не зловивши ніякими інтригами ні отвертими провокаціями страйку гірників, властїтелє залїзниць на спільку з правительством рішили помїститись на страйкуючих залїзнодорожниках. Вони віддали "інджонкшен", який забороняє страйкуючим залїзнодорожникам і їх урядникам свободу слова, свободу преси і свободу зїбрань, про що ми вже писали свого часу.

Се вже було вершком підлостї зі сторони американської псевдо-демократії, бо сїм вона поєгнула не тїльки на завоюванє робітниками право організувати сїядєте і на саму конституцію "демократичного" краю. А що робітники знають, що всіякі закони і конституції служать тїй класї, яка є при властї, то вони рішили боротї ся за свої права "легальним" в тім краю способом — страйком. Однак не так рішили їхні лїдери.

На своїм засїданю в Алєксїєтїк Сїтї ексєкутива Американської Федерації Праці з Гомперсом на чолї відїкнула сотки домоганї і резолюції свого членства в справі викликаня генерального страйку, як єдинокого средства протєсту проти насильств зі сторони правительства. Саботажники і вірні слуги капіталу лишились вірними своему панови. Тодї як капіталїсти разом з правительством повели наступ на робітничї організації і загрозїли розбитєм всіє залїзнодорожної юнії, ексєкутива Амер. Федерації Праці обмежила сїяна ухваленою нагани генеральному прокураторови Догертому і почала дальше радити над "організаційними справами".

Для добра сїх "організаційних справ" вона насамперед почала радити над висїланєм з рядів Американської Федерації Праці радикальних елементів, тобто над викинєнем з організації тих, які домогають ся генерального страйку. Догерти, як представник капіталу, як його урядовий слуга, повїв наступ на робітничтво із зновї, а Гомперс, як нужденний раб капіталу, повїв наступ на те саме зорганїзованє робітничтво із внутрі. Американську Федерацію Праці, з якої, завдяки зрадничій господарїї малих і великих Гомперсів, відпало за півтора року околу 1,000,000 членів, Гомперс хоче перечистити, викорувати від радикальних мікробів і сказати тоді своїм панам: бачите, я спас вашу демократію.

Тим часом ті злодїйства і насильства над робітничтвом, які творять ся під покрїшкою демократії, виводять з рівноваги навіть деяких людїй з буржуазних рядів. Конгрєсмен Кєлєр, рєспублїканець, виступив проти генерального прокуратора Догертого, оскаржуючи його в зєвхтованю конституції, в надужтє властї і правїтєльствєнних грошей супроти страйкерів і покриваню "богатих кримїнальнїків".

Тепєр справа "інджонкшену" опинїлась знова перед демократичним судом. Капіталїсти, Догерти і ця "демократична" братїя стьають перед суд докази насильства страйкуючих над майнонє залїзнодорожних магнатів і над індивїдуальними особами. До Шїкаго звозять ся "докази" потягами, шлють листами, телеграмами. І все се роблять капіталїсти в обороні "інджонкшену" і певна річ, що суд буде по їх сторонї. Робітники, які борять ся за кусок хлїба, за право на істнованє, будуть відвїчальні за всі провокації капіталїстів, їм буде заборонєно зїбиратись, говорити і організуватись. Робітники будуть покаранї, бо проти них зорганїзована сила капіталу, правительства і всі державна машина від найвишого, суду до найзїшого детектива і шпїона.

Одиноке средство протєсту в оборонї своїх елементарних прав лишилось для американського робітничтва — се є генеральний страйк. Бо тільки тоді вони починають мьаго говорити з робітником, коли вони чуять його силу. А почувши силу, признають йому право. Бо право стоїть завісїди по сторонї сильного. Федеральні властї і капіталїсти предложили перед суд в Шїкаго 20,000 "афїдеївїтів", оскаржуючих страйкерів і їх симпатиків є насильства над залїзнодорожними робітниками (сєкєами) та о ставленє перєшкою залїзнодорожному рухови. І на підставі таких "явних доказів" суд признає "інджонкшен", значить, Догерти дістанє повне право скувати уста страйкуючих робітників, розбити їх організацію, кїнути в тюрми їх провідників (не гомперців).

Єсли-б всі зорганїзованє американські робітники викликали нїні генеральний страйк і стали солідарно в оборонї своїх інтерєсів та показали капіталїстам силу свого кулака, то завтра вся американська "демократія" записалась-б, що робітники праві. Фдлак се одїноке средство боротьби Гомперс вирвав у робітників. Підло, по хамськи він зєвхтовує домоганї робітників викликатї генеральний страйк і тим самим дав Догертому нагоду доказати, що "право" по його сторонї. І так довго, як на чолї Амер. Федерації Праці стоїть саботажники і фєдукальний капітал, так довго право "демократії" буде на сторонї "богатих кримїнальнїків", а робітники, що борять ся за своє істнованє, будуть позбавленї всякого права.

Робітник.

З ПОКУТЯ.

(Корєспондєнція до "Укр. Роб. Вістей").

Пригїрська частина Галичїни, Покуте, переходила свою історію в долї цілю Східної Галичїни. Вихованї колїшними учєниками незабутнього Франка, радикали, проявляли собою цілком інший образ, як прочї частини Галичїни. І з чорними шлїками на шапках наслїдники великого рєволюцїонера покрутили і підвели під свою нутю радикальні колїє науки, та все таки Покуте уявляло собою клєсово найвідомїйшу і найрадикальнїйшу закутину Галичїни.

З почїнєм капіталїстичної світової рїзї, Покуте, разом з Гуцєльщиною, обдурєні австрїйськими політиками, галицькими патріотами, дали найкращї сили в склад Українського Сїчового Стрїлєцтва підчєрозпаду Австрїї, коломийські курїні, заманєні перфїдно кїнемї патріотами соціальними клічями, творили найкращї частини Галицької армії і невідомо боронили по всім відтинках фронту нершучу та не лєвую політику галицьких дрїбномїщан.

По розкладї З.О.У.Н.Р. переходить Покуте новї прикрїтї. Поляки знадї, що Покуте се клєсово найвідомїйша частина Галичїни і тому звернули найбільшу увагу на згнобленє чїї. Арештованя не переводили ся і ще до сьогодня їо кєвтомийським тюрмам сїдять десятки сєлян і чорніють сїє села, допалєні карми-відлїлами, насиланими Польками.

Страшною картиню в історїї визвольної боротьби остануть хвилї петлюрівщини, хвилї, коли народ бачив наступальні червонї війська, коли польські війська, зєморозїзованї розбитї утіаки, тоді петлюрівські банди, обявлявї Покуте як підставу своєї акції, ратували шляхоцьких економів та ділчїв від неминуної заглєдї, і помогли польським поміщикам та старостам дальше гнобити і винаситям на праць трудових мас Покутя. Насєленє бачило як петлюрівчї давали охорону утіакоюм ділчєкам, як обороняли їх а бачили заразом як немилосердно гра-

біли петлюрівські бандити, всіякі чорносотенники гайдамаки, бїдне насєленє, брали послїду Галичїни. Вихованї колїшними учєниками незабутнього Франка, радикали, проявляли собою цілком інший образ, як прочї частини Галичїни. І з чорними шлїками на шапках і з нагайками в руках теорорїзували насєленє; грабили та нищили і так вже знищенє війною насєленє Покутя. І правду сказав незабутний вчїтель Маркс: в історїї нічє не повторьєть ся, а як повторьєть то тільки як пародія. І дійсно як підло використали всякі авантюристи в родї Петлюра та Скоропадських трїдїційні вишєвольні боротьби українського народу для своїх низьких клєсових цілій. І оцінив народ Покутя авантюричї подвиги Петлюри і сьогодня Петлюрцями страшать матерї своїх збиточних дітїй, а грішої ганьби здєать ся не треба.

В. Левич.

ПРОСЬБА З УКРАЇНИ.

Вїд редакції харківських "Вїстей" органу В.У.Л.Л.В.К. за підписом редактора той-газети тов. В. Блакитного отримали ми салдуєчїй лист:

До Хвальної Редакції "Українських Робітничих Вістей", Вінніпег, Канада.

Дорогі Товаришї! Наша редакція зїбрає матеріалї по історїї протєтарської літератури і нїні звертаєть ся до вас з проханєм о товариську допомогу. Прохаємо дуже надїслати все, що маєте змогу дістати, з творчостї канадійського протєтарїату (не інтелїгенції, а голївне — індустрїального робітничтва і фармер-робітничків). Маємо відомостї про істнованє колонїйок єміграційних, на зразок:

Ох той їде до Канади, Най сї подумє, Воли, кон трєкушник, Землю лрвно має..... і т. д.

Всі такі збірки є дуже бажано дістати, бо вони малюють новий побут. Деякі потребуєють пояснєнь, як ось:

А ті долги за жєлєзо, Шо пра зїдає, А шєнєшко, що поєсив, Мороз убивє..... і т. д.

Тут треба з'ясувати, що ходить о будованє залїзниць і т. и. Також і твори писанї й друкованї окремих авторів — бажано з їхніми біографїями і портрєтами. Надїслати на нашу редакцію для В. Корєка. Оголошєня у газетї, щє надїслали з місць до Вашої редакції.

З комунїстичним привїтом, В. Блакитний.

Вїд Редакції "У.Р.В." — Ми просїмо товаришів по цілій Канаді надїслати нам всі віршї і цілі збірки, підписанї чи уложєні українськими робітниками в Канаді, які згадують тугешній побут — для перєсланї їх на Україну.

ПАРИЖ. — Рєперацияна комісія звїзїдала Нїмєччїну від салучаванї воєнного і відшкодованї готївкою до кінця сєго року. Припадаєч на той час сума вносить звищ 250 мільїонє марок в золотї. З вїршенєм справи мораторїї комісія зачекє, поки в Нїмєччїні не будуть порєборєні радикальні фінансовї змїни.

ЦІННА КНИЖКА.

Кождий український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотєчї і користати з цїнного наукового твору Юлія Лїпєрты п. и.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обнимає 400 сторїн друку бїльшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковим паперї. На українську мову перєклав П. Дятлєв.

Цїна сєї книжки \$2.50.

Замовляєє посылїте на салдуєчю адресу:

J. Boychuk 80 Markham St., Toronto, Ont., або на адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor WINNIPEG, MAN.